

[Schmidt.]

tik, der prøver at gaa Veje, som maa faa Danmark til at spørge, om det ikke er en lignende Linie, paa hvilken ogsaa Danmark maa søge ud af Uføret. Jeg tænker f. Eks. paa den Landbrugs- eller Bondepolitik, man er slaaet ind paa i Tyskland. Jeg mener, at Danmark maa løse sine Vanskeligheder efter sine egne Betingelser, dem, der foreligger her, men det er de samme Spørgsmaal her og der, man brydes med, og det er kloge-re at fremhæve dette Fællesskab over for Tidens Opgaver end stadig at tale om den tyske Fare. Det er ikke saa længe siden, at der fandt et Ordskitte Sted her i Tinget mellem de ærede Medlemmer Hr. Holstein og Hr. Hartvig Frisch. Det var atter saa betegnende, at det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch mente at kunne defamere Hr. Holstein netop af den Grund, fordi han havde skiftet Syn paa det tyske Folk og forstod, at man staar over for lignende Opgaver her. Snarere kunde man ønske, at hele det danske Folk vilde revidere sit Syn paa den sydlige Nabo.

Det var ikke uden Grund, at jeg mente, Danmark møder ved sin Grænse en Bølge af ny Tro, ny Vilje og nye Tanker. Det skulde man se paa og ikke saa meget paa Formerne, som man maaske føler sig mindre tiltalt af. Krigen har i høj Grad haft en positiv Side for det tyske Folk, og det er snarest saaledes, at det først nu skal begynde at vise sig, hvad der kommer ud af Krigen. Versailles var ikke den Afgørelse, der likviderede Krigen. Maaske er man netop nu, hvor de fleste kun ser den truende Spænding og den mørke politiske Himmel, der, hvor det kommer an paa at finde ind paa nye Baner. Det var ikke Hadet, ikke Revanchetanker, der gik igen i Tyskland efter Krigen, men det var Kærlighed til Folk og Land og Samfundsviljen, som omsider slog igennem og nu har skabt det nye Tyskland.

Naar man prøver saaledes at se stort paa Tingene, saa er Billedet desto mørkere af de Tildragelser, Nordslesvig har været udsat for paa Grund af den Nød, der har hærget Landet. Bitterheden og Fortvivlensen har været saa stor, at nogle satte sig til Modværge, naar de skulde fra Hus og Hjem, og at man i Stenderup maatte kalde Københavns Politi til for at gaa løs med Gummiknipler paa nordslesvigske Bønder. Ærede Medlemmer aner vel næppe, hvorledes sligt virker i Nordslesvig, hvor man aldrig før kom i Berøring med slige Civilisationens Goder. (Afbrydelse: Naah!). Nej! Og naar saa Amtslægen i Tønder Hr. Lausten-Thomsen, om

hvem jeg har hørt, at han var en tapper Officer og pligttopfyldende Læge under Krigen, giver en af sine nordslesvigske Landsmænd det Skudsmaal, at han paa Grund af Krigen ikke mere havde Nerverne i Orden, og taler om en Sygdom, der bestaar i at føle sig forurettet og at holde sig for berettiget til at sætte sig til Modværge mod Lov og Ret og Øvrighed, saa bliver Sagen derved desto værre. Hr. Lausten-Thomsen, som altsaa mener saaledes at skulle tale om en Nordslesvigsvigers svækkede Nerver og derved har givet Anledning til, at andre almindeliggjorde denne Betragtning, skulde kende den anden Side, der vel er vigtigere at lægge Mærke til, og som jeg herved vil fremhæve. Der hørte gode Nerver til at bestaa under Krigen, og de fleste af dem, der bestod den, er netop i Besiddelse af hærdede Nerver, og det betyder i det civile Liv, at de ikke saa let finder sig i utaalelige Forhold som noget uundgaaeligt, men strammer sig op til en Vilje, der forlanger bedre Ret og en radikal Vending. Vel er det rigtigt, at Lov er Lov, og at Lov skal holdes, men ikke mindre sande er de Ord, som staar over Landstingets Dør, at Lov skal være til alle Mænds Gavn. Mon ikke Angrebene mod den danske Rigsdag netop har deres Grund deri, at her er det Sted, hvor der skal sørges for, at Lov ogsaa svarer til Retfærdighed og til alle Menneskers Gavn, og at dette ikke er lykkedes i tilstrækkelig Grad?

Hvad skal der saa gøres? Danmark har stedse vægret sig ved at anerkende Nordslesvigs særlige Karakter, men er nu blevet nødt til at anerkende, hvad der falder endnu tungere paa Vægten, at Landsdelen er kommet i en særlig og farlig Nødtilstand. Jeg har sagt det allerede, at det, hvor vanskeligt det end kan være, er nødvendigt at likvidere denne særlige Nød, det vil sige at gøre noget gennemgribende for at bringe Nordslesvig paa lige Fod med det øvrige Land. Det kan selvfølgelig ikke ske uden Penge, og uden at hele Landet hjælper til.

Der er fremsat forskellige Forslag i den Retning; det mest aktuelle var vel det konservative. Nordslesvig har ikke mere lang Tid at vente, men Nordslesvig kan vente ved sine Repræsentanter at tale et vigtigt Ord med om, hvorledes man ordner denne Sag, og det skulde der gives Lejlighed til. Saaledes har ogsaa Borgmester Thulstrup i Haderslev og andre ytret sig. For at det ikke forhæler Saneringen, maa der sættes en Frist, inden for hvilken et Udvalg, sammensat af nordslesvigske Mænd, deriblandt ogsaa tyske Repræsentanter og nogle indsigtfulde Mænd fra det gamle Land, maa fremsætte